

Polten skal holde (mindst) 3-4 kuld

Thomas Sønderby Bruun, specialkonsulent,
Ernæring & Sundhed

23. marts 2021

Foto: DanBred ©

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

Take home messages

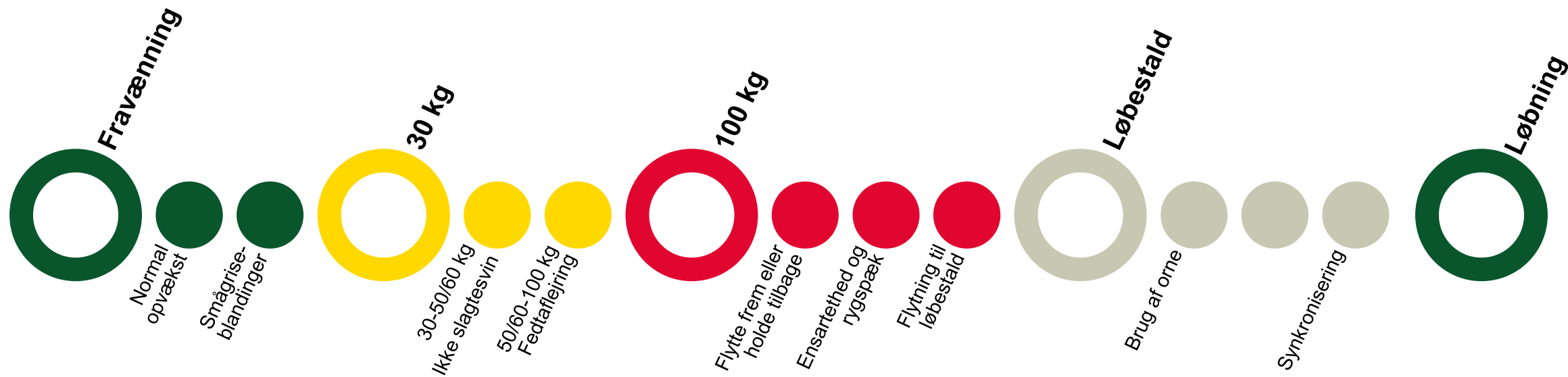
Poltens rolle i høj sooverlevelse

- Management skal sikre at poltene ved løbning er
 - 230-240 dage gamle
 - Har 14-15 mm rygspæk
 - Vejer 140-160 kg
- Ældre og tungere polte ved løbning får et kortere produktivt liv
- Ensartede søer opnås ikke uden indsats
 - Vægten ved løbning svinger typisk fra 125-195 kg
 - Rygspæk svinger fra 10-18 mm
- Mindre variation giver lettere huldstyring

Tidslinjen fra fravænning til løbning af polten

Grundlaget for succes i soholdet

Fra fravænning til 30 kg

Polten håndteres som øvrige smågrise

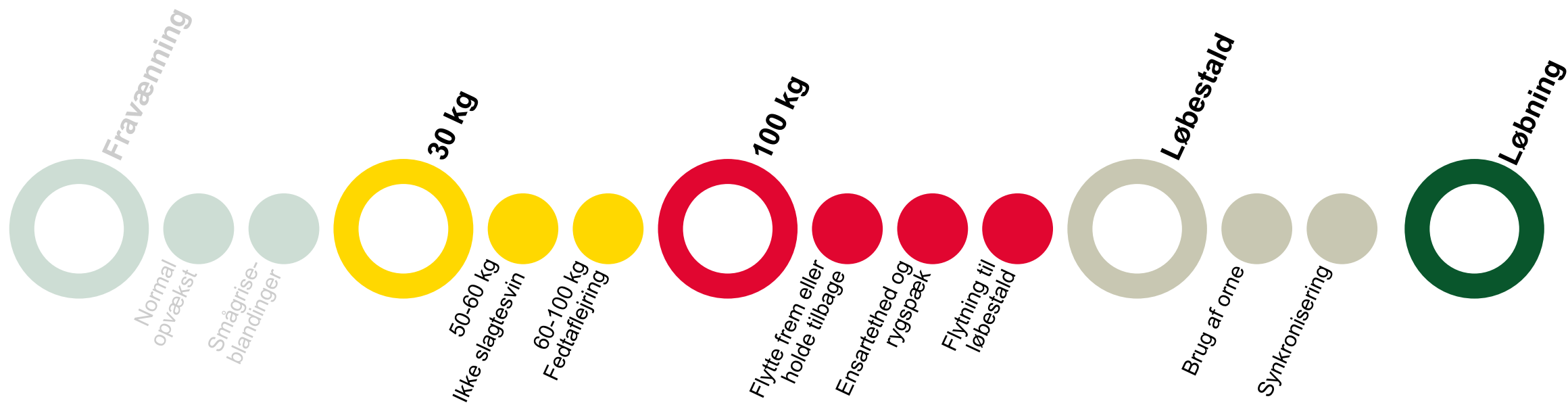
- Normer for næringsstoffer følges i foderblandingerne
 - Ad libitum fodring
- Sørg for normalt klovslid
 - Fastgulv/drænet gulv/triangelriste
 - Undgå at store dele af stien er fugtig
 - Undgå plastspaltegulve (min holdning)

Foto: SEGES

Tidslinjen fra fravænning til løbning af polten

Grundlaget for succes i soholdet

30 kg til 50/60 kg

Fokus på kontrolleret tilvækst

- Fodringsanbefalinger
 - Diegivningsfoder eller tilsvarende lysin/proteinniveau
 - Mere calcium og fosfor end til slagtesvin
(men følg normerne)
 - Mellemgroft formalet foder (max 60-70 % under 1 mm)
 - Ekspandat/valset byg udenom
 - Restriktiv fodring efter poltefoderkurve
(<https://svineproduktion.dk/viden/i-stalden/foder/udfodring/polte>)
 - 2-3 daglige udfodringer
(undgå ad lib.)

Foto: DanBred ©

30 kg til 50/60 kg

Fokus på kontrolleret tilvækst

- Opstaldning
 - Gulvfodring/vådfodring/tørfodring i langkrybbe
 - Plads ved krybben/på gulvet så dyrene ikke bliver uens
 - Tørre stier
 - Sunde klove og klovslid
 - Belægningsgrad
 - Lav belægningsgrad = plads til bevægelse

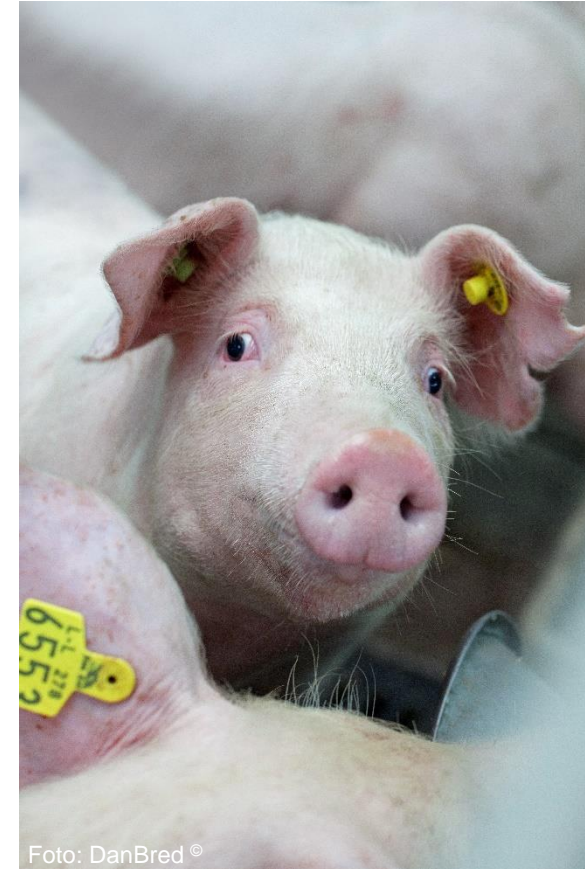

Foto: DanBred ©

50/60 kg til 100 kg

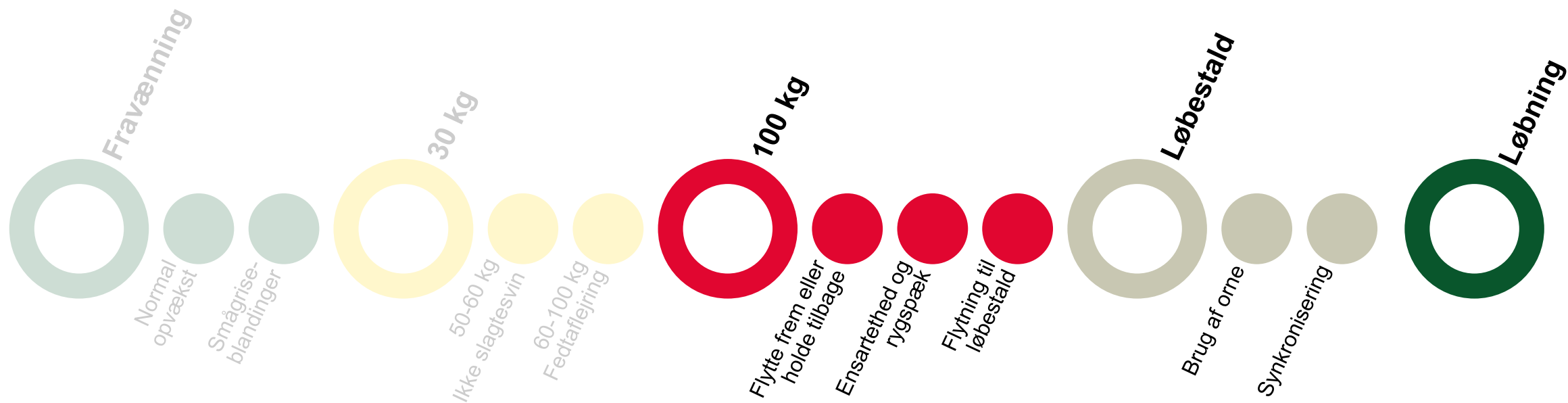
Fokus på kontrolleret tilvækst og aflejring af rygspæk

- Restriktiv fodring
 - Følg stadig den anbefalede foderkurve
(<https://svineproduktion.dk/viden/i-stalden/foder/udfodring/polte>)
 - Moderat til lavt protein- og lysinindhold i foderet
(følg normerne)
 - Det er nu rygspækaflejringen kan og skal påvirkes

Tidslinjen fra fravænning til løbning af polten

Grundlaget for succes i soholdet

50/60 kg til 100 kg

Kvalitetsvurdering ved omkring 100 kg – en milepæl

- Kvalitetsvurdering ved gennemsnitsvægt 100 kg
 - Håndtering af ”sprintere” og magre dyr
(sprintere kan flyttes fremad og magre samles i stier)
 - Kig på klove og benstillinger
 - Mulighed for at udsætte ved normal slagevægt
- Store/fede polte er klar til løbning før de øvrige
 - Afprøvninger viser at vægten er kritisk i forhold til ”holdbarhed”
 - Magre dyr er også udfordret i forhold til ”holdbarhed”
(Magre bør samles i stier og gives f.eks. 3,5 FEso i magert drægtighedsfoder)

Foto: DanBred ©

Flytning til løbestald

Optimal alder, vægt og rygspæktykkelse

- Optimalt flow kræver fokus
 - Alder over 190 dage
 - Vægt på mindst 110 kg
 - Rygspæktykkelse på mindst 12 mm
- Undtagelserne der sikrer flow
 - Sprintere kan flyttes tidligere
(÷ 1-3 uger)
 - Magre/lette kan flyttes senere
(+ 1-2 uger men hellere håndteres "til tiden" ved håndtering allerede fra 100 kg)

Foto: Aarhus Universitet

Ensartethed bør være en dyd...

Fokus før første drægtighed rækker ud i fremtiden

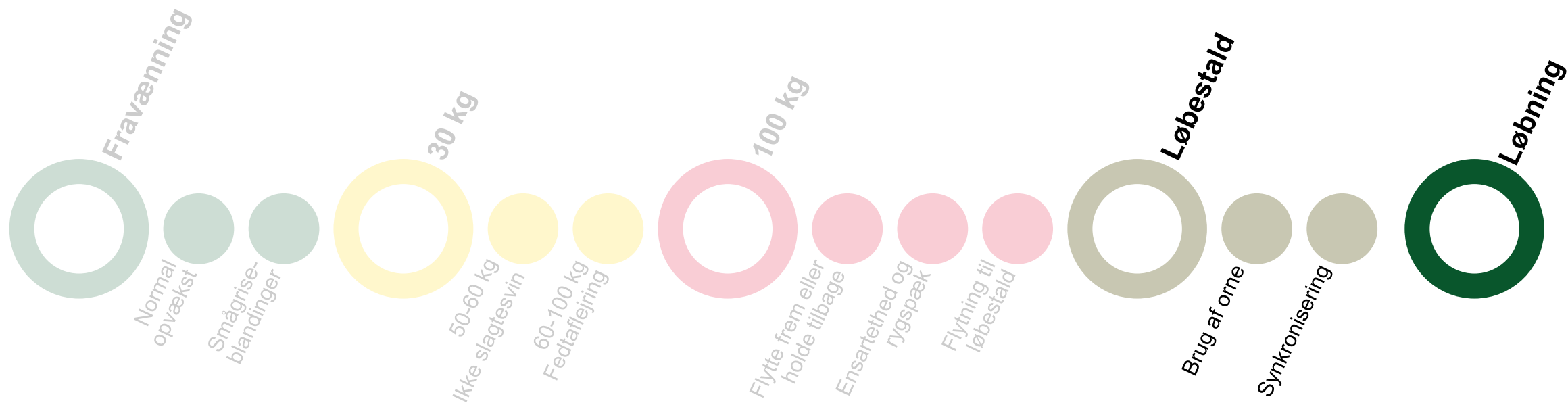
Huld-sortering af polte og polte-flow før løbestalden

Flytning af poltene til løbestalden når poltestien skal bruges til nye polte....

Tidslinjen fra fravænning til løbning af polten

Grundlaget for succes i soholdet

Brugen af orne

Sikrer første brunst som er udgangspunkt for alt videre arbejde

- Massiv ornekontakt for at fremprovokere første brunst
- Tid til at alle polte i stien hilser på ornen på gangen
- Hurtig første brunst sikrer optimal mulighed for synkronisering
- Registrering af første brunst for det enkelte dyr
 - Måske svaret på at brunstsynkronisering ikke virker 100 %

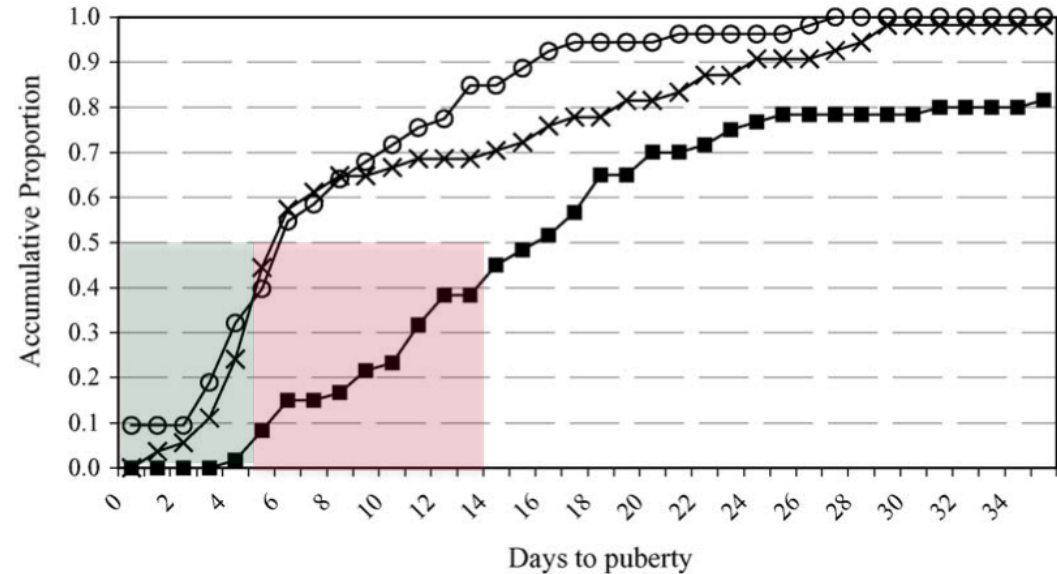
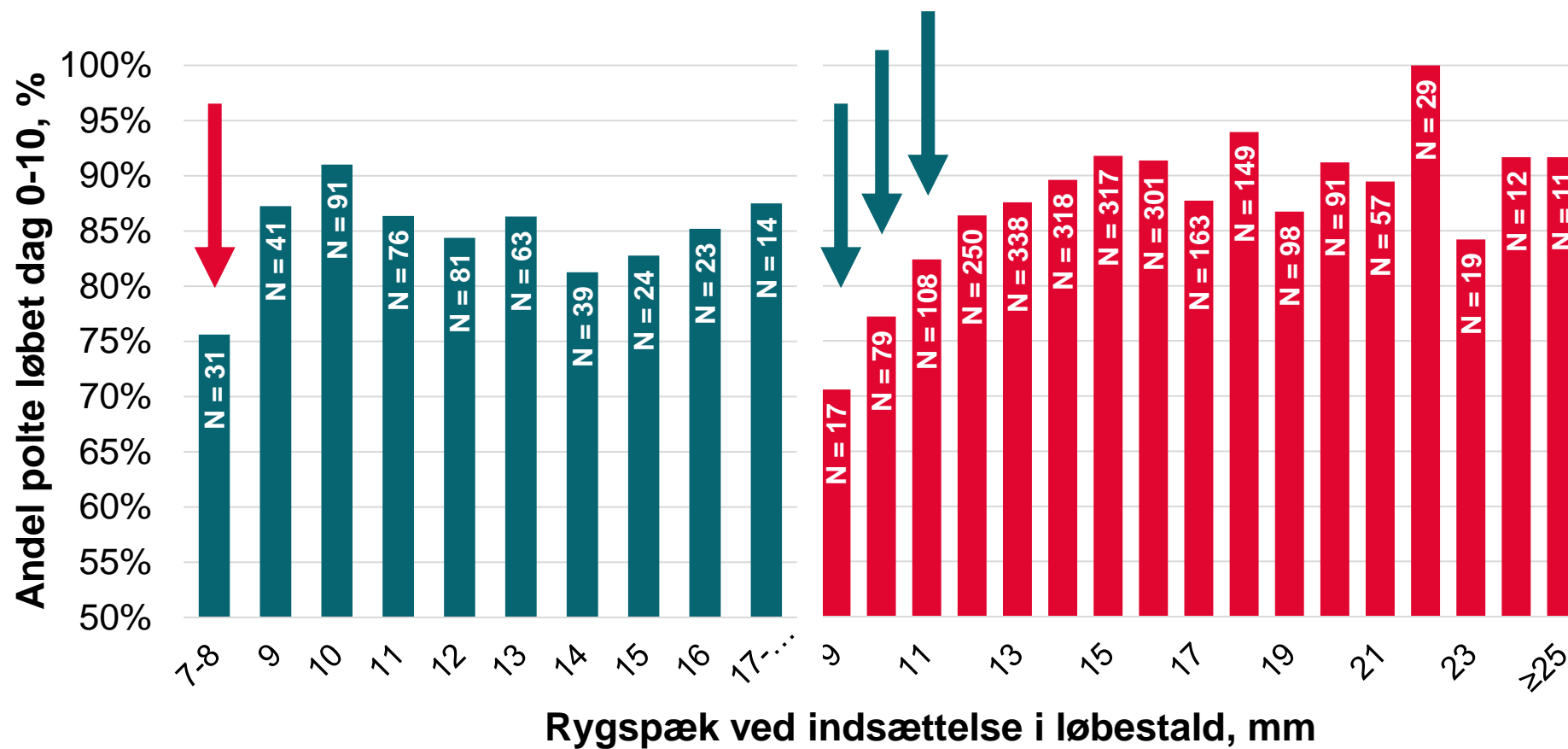

Fig. 1. Accumulative proportion of gilts attaining puberty in response to daily contact with a vasectomized boar when boar exposure commenced at either 161, 182 or 203 days of age. (■) 161 Days of age at start of boar contact; (×) 182 days of age at start of boar contact; (○) 203 days of age at start of boar contact.

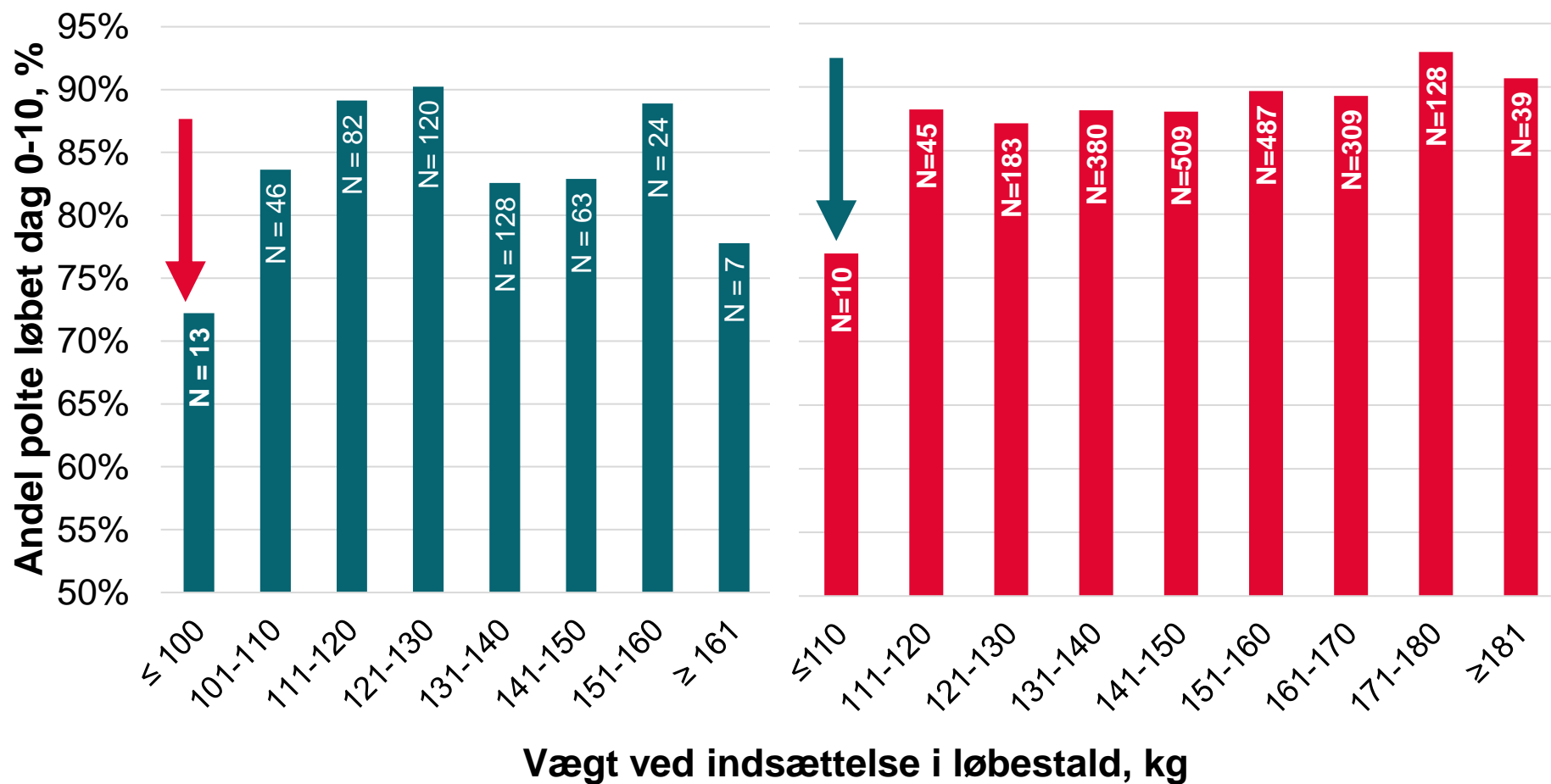
Brunstsynkronisering af dyr der er klar

Lav rygspæktykkelse giver dårligere respons på altrenogest

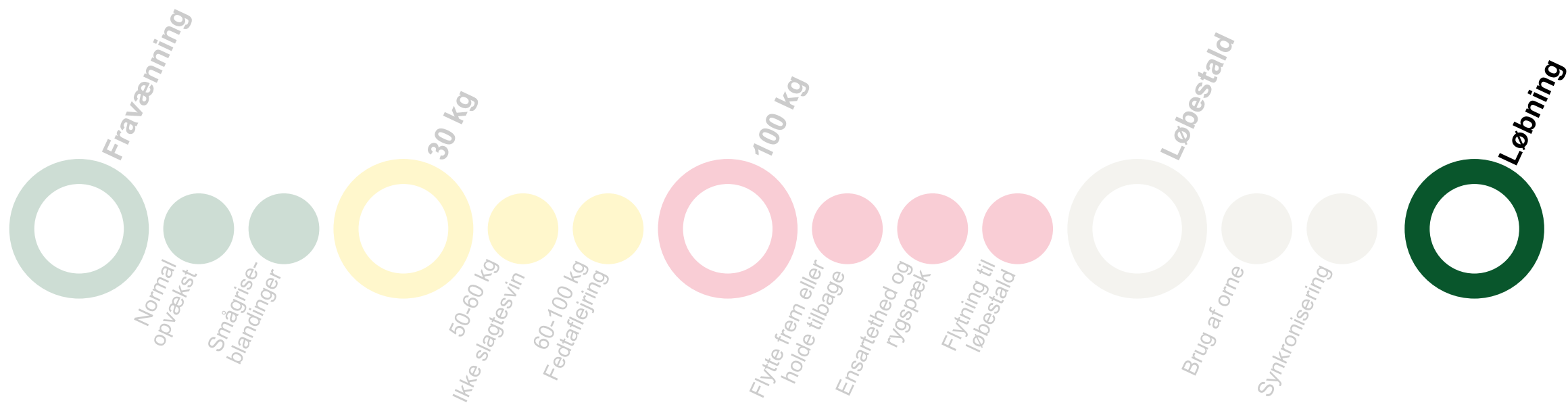
Brunstsynkronisering af dyr der er klar

Lav vægt giver (måske) dårligere respons på altrenogest

Tidslinjen fra fravænning til løbning af polten

Grundlaget for succes i soholdet

Tænk tidslinjen for polteflow igennem

Kan I nå det I skal nå eller køber I for store polte ind....

Karantæneperiode Staldsystem	Syv uger (49 dage)		11 uger (77 dage)	
	De fleste	ESF	De fleste	ESF
Ønsket løbealder			32-34 uger (224-238 dage)	
Brunstsynchronisering			29-31 uger (203-217 dage)	
Start ornekontakt for første brunst			27-29 uger (189-203 dage)	
Træning til ESF	Ingen	25-27 uger (175-189 dage)	Ingen	25-27 uger (175-189 dage)
Alder på ældste polte i karantænestald ved flytning til sohold	27-29 uger (189-203 dage)	25-27 uger (175-189 dage)	27-29 uger (189-203 dage)	25-27 uger (175-189 dage)
Alder på ældste polte ved indkøb til karantænestald	20-22 uger (140-154 dage)	18-20 uger (126-140 dage)	16-18 uger (112-126 dage)	14-16 uger (98-112 dage)
Alder på yngste polte ved indkøb til karantænestald	13-15 uger (91-105 dage)	11-13 uger (77-91 dage)	5-7 uger (35-49 dage)	3-5 uger (21-35 dage)

Tænk tidslinjen for polteflow igennem

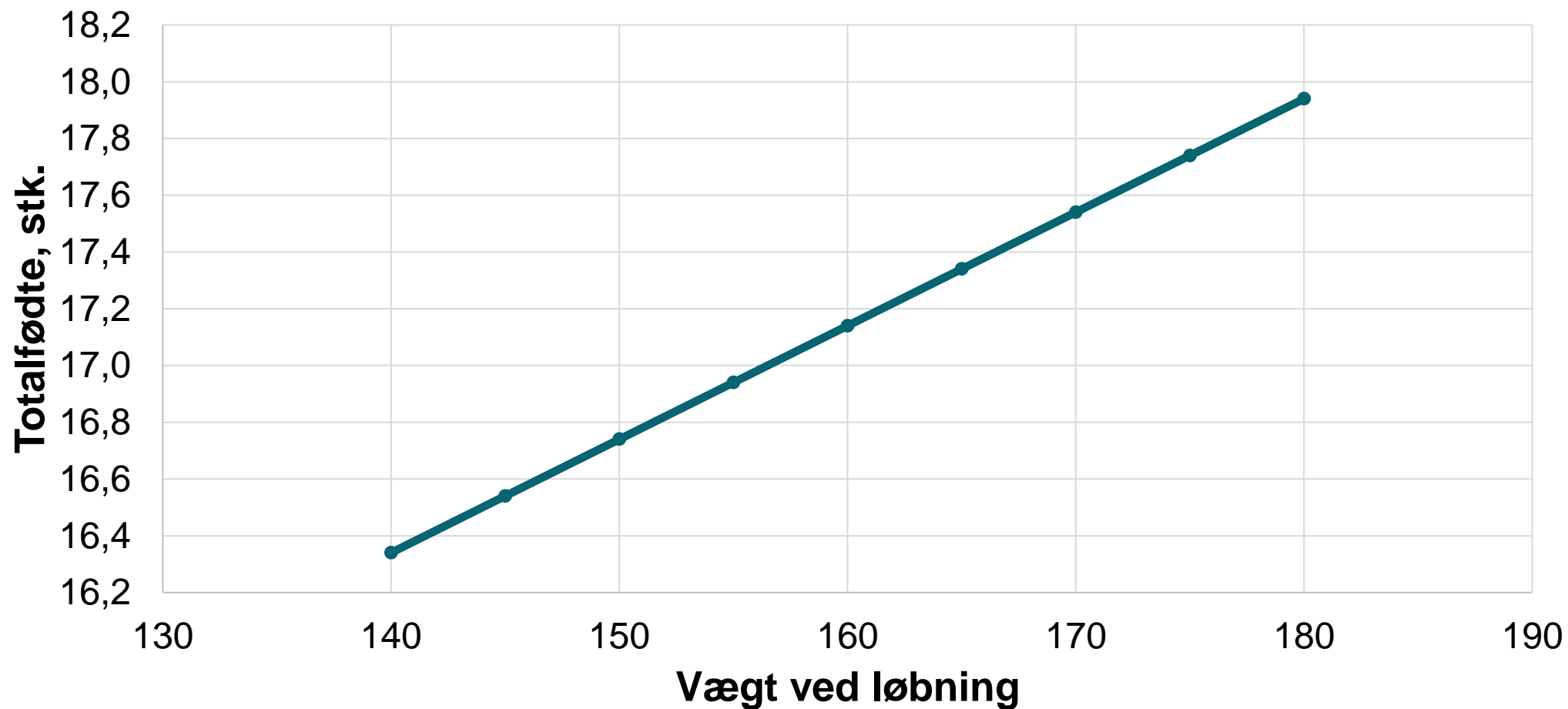
Kan I nå det I skal nå eller køber I for store polte ind....

Karantæneperiode Staldsystem	Syv uger (49 dage)		11 uger (77 dage)	
	De fleste	ESF	De fleste	ESF
Ønsket løbealder		32-34 uger (224-238 dage)		
Brunstsynchronisering		29-31 uger (203-217 dage)		
Start ornekontakt for første brunst		27-29 uger (189-203 dage)		
Træning til ESF	Ingen	25-27 uger (175-189 dage)	Ingen	5-7 uger (175-189 dage)
Alder på ældste polte i karantænestald ved flytning til sohold	27-29 uger (189-203 dage)	25-27 uger (175-189 dage)	27-29 uger (189-203 dage)	25-27 uger (175-189 dage)
Alder på ældste polte ved indkøb til karantænestald	20-22 uger (140-154 dage)	18-20 uger (125-140 dage)	16-18 uger (112-126 dage)	14-16 uger (98-112 dage)
Alder på yngste polte ved indkøb til karantænestald	13-15 uger (91-105 dage)	11-13 uger (77-91 dage)	5-7 uger (35-49 dage)	3-5 uger (21-35 dage)

Ved synkronisering med altrenogest øges cykluslængden med ca. 5-6 dage

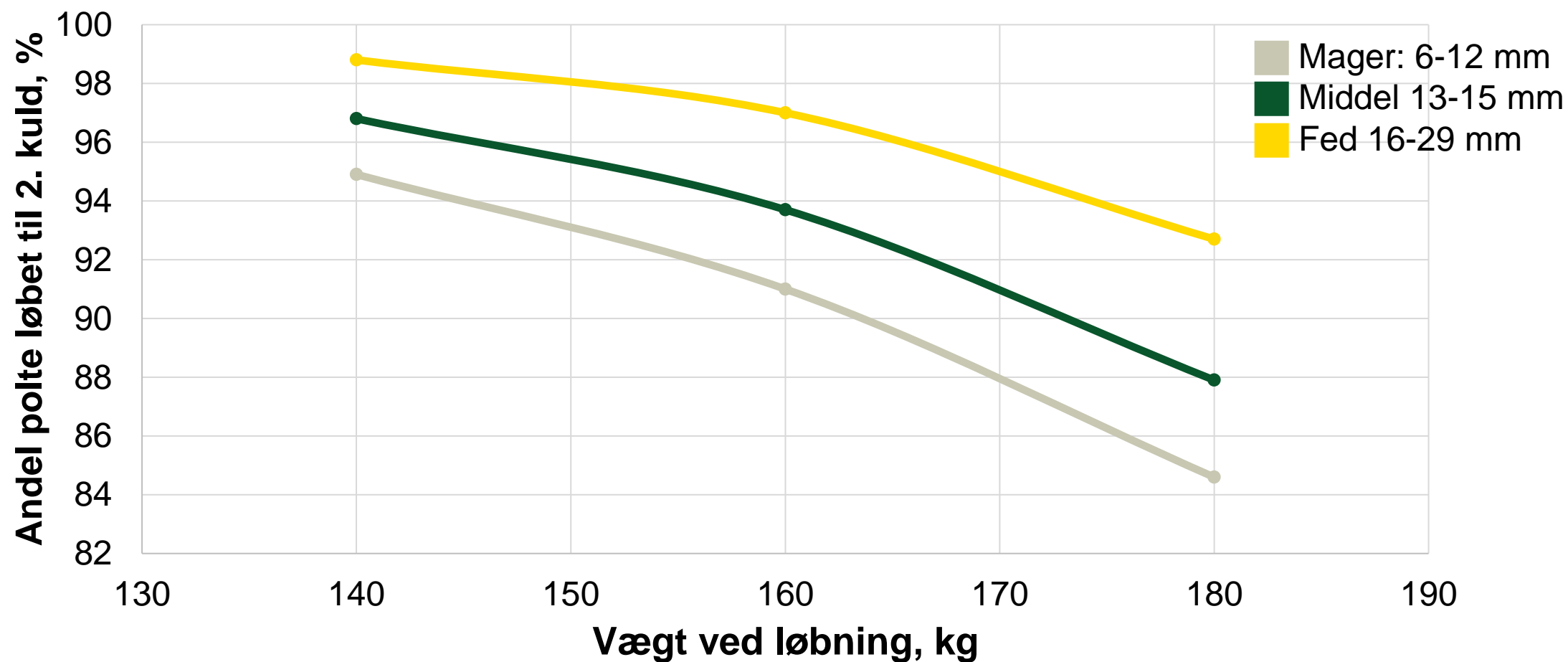
**Husk dette når flowet fastlægges
(= træk en uge fra hele vejen)**

Et kig på tværs af to besætninger fra SEGES polteafprøvning +0,4 totalfødte pr. 10 kg ekstra vægt ved løbning

Sammenhæng mellem vægt ved løbning og ”holdbarhed”

Ved forskelligt huld

En vigtig milepæl

Alder, vægt og rygspæk ved løbning

- Management skal sikre at poltene ved løbning er
 - 230-240 dage gamle
 - Har 14-15 mm rygspæk
 - Vejer 140-160 kg
- Ældre og tungere polte ved løbning får et kortere produktivt liv
- Mindre variation giver lettere huldstyring
 - Vægten ved løbning svinger typisk fra 125-195 kg
 - Rygspæk svinger fra 10-18 mm
- Ensartede søer opnås ikke uden indsats

Tidslinjen fra fravænning til løbning af polten

Grundlaget for succes i soholdet

